

ANDT- och brottsförebyggande arbete 2017

Rapport från Lokala Förebyggande Rådet

[Lägg till en bild via Infoga/Bildobjekt/Från fil]

Jörgen Johansson
ANDT samordnare

0560-166 96 direkt 070-316 60 77 mobil

jorgen.johansson@torsby.se

Caroline Eriksson
Kommunpolis

070-609 18 83

caroline-a.eriksson@polisen.se

Innehållsförteckning

[\[Skriv rubrik på kapitlet\]](#)..... Fel! Bokmärket är inte definierat.

Innehållsförteckning

- Kommunens övergripande mål
- Bedömningsunderlag för genomförandeplan
- Sammanfattande regional och lokal lägesrapport gällande brotts- och ANDT förebyggande arbete

Redovisning av årets insatser i våra sex målområden

1. Tillgång till narkotika, dopningsmedel, alkohol och tobak ska minska
 2. Barn ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning eller tobak
 3. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika och dopningsmedel eller debuterar tidigt med alkohol eller tobak ska successivt minska
 4. Antalet personer som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska
 5. Personer med missbruk eller beroende ska ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet.
 6. Antalet döda och skadade på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska.
- Medborgarlöften 2017
 - "Tänk om" insatser 2017
 - Prodis 2017
 - Tobakförebyggande insatser 2017

Kommunens övergripande mål

”Ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skadeverkningar orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk”

Bedömningsunderlag för lokalt framtagna åtgärder

- Drogvaneundersökningar (Landstingets och Elsa) samt undersökningar från CAN
- Polisens lokala brottsstatistik och kunskap
- Lokala trivselundersökningar, kommunal statistik och kunskap
- Medborgardialoger och inlämnade förslag
- Studier och forskningsunderlag

”Vi utgår från lokal kunskap, erfarenhet, undersökningar och forskning och vi lyssnar på dig som medborgare”

Beträffande Landstingets undersökning av drogvapor i årskurs 9 samt 2:an på gymnasiet som görs vart annat år, så måste vi ta ett större ansvar och verkligen se till att eleverna deltar i undersökningen. I senaste undersökningen som skulle genomförts under hösten 2017 veckorna 39- 43 så deltog endast 26 elever från Stjerneskolans i Torsby, detta trots att viss oro för droganvändande på skolan framkommit från skolan tidigare under året.

Rikssiffror på skoleververs drogvaror 2017: Nedgångarna har avstannat

Under 2000-talet har konsumtionen av tobak och alkohol sjunkit bland eleverna i årskurs 9 och gymnasiet år 2 enligt CAN:s årliga drogvaneundersökningar bland skolungdomar. Minskningen har i princip varit kontinuerlig, men preliminära resultat för 2017 visar att nedgången i alkohol- och tobaksanvändningen har stannat av.

Även om minskningarna inte fortsatt är det ändå värt att framhålla att alkoholkonsumtionen bland skolungdomar är historiskt låg. År 2017 uppger exempelvis gymnasieeleverna att de dricker 3,1 liter ren alkohol per år, vilket nästan är en halvering jämfört med 2004 (5,8 liter) då gymnasieundersökningen genomfördes för första gången. Men jämfört med förra året är skillnaden försumbar. För niorna har volymen konsumerad alkohol fallit med två tredjedelar och uppgick till 1,2 liter ren alkohol både 2016 och 2017.

De två senaste åren har ca 25 procent av eleverna i gymnasiet och 8 procent av niorna svarat att de intensivt konsumerat alkohol åtminstone någon gång under senaste månaden. Med intensivkonsumtion menas att man vid ett och samma tillfälle dricker 25 cl sprit eller motsvarande mängd alkohol. Även intensivkonsumtionen har haft en nedgång under 2000-talet och det är i årskurs 9 den allra största förändringen av alkoholvanorna skett.

När det gäller narkotika har trenden varit tämligen oförändrad under hela 2000-talet. I gymnasiet svarar 17 procent av eleverna att de använt narkotika och motsvarande andel i årskurs 9 är 6 procent.

Våra lokala undersökningar för årskurs 9 visar att 13 procent av eleverna intensivt konsumerat alkohol minst en gång per månad och 5 procent att de använt narkotika. Från Stjerneskolans kan vi dock inte presentera några siffror eftersom deltagarantalet var för lågt för ge tillförlitliga resultat.

Regional och lokal lägesrapport gällande brotts- och ANDT förebyggande arbete

Bedömningen är att föräldrar idag är lite mer engagerade i sina ungdomar. Regionala och lokala kampanjer t.ex. "Tänk om", polisen och kommunens mer aktiva förebyggande arbete samt andra lokala brotts- och ANDT förebyggande insatser bidrar troligtvis till den positiva lägesbilden. Dock finns anledning till oro.

Undersökningar visar att ungdomar idag bryr sig mindre om varandra. Till exempel på frågan om det är upp till var och en om man vill använda Cannabis eller inte så tycker 60- 70 % att så är fallet. Cannabis som för övrigt är den absolut vanligaste narkotikan. Efter cannabis är det receptbelagda läkemedel och sömnmedel som är vanligast förekommande bland ungdomarna.

Det finns också en oro kring att eleverna idag får dålig kunskap om droger och drogers verkan. Visserligen säger läroplanen att denna kunskap ska ges till eleverna men sanningen är nog den att det mesta av kunskapen på området hämtas via sociala medier som till exempel flaschback.se. Vi har ju dessutom sen gammalt fått lära oss att information om droger, hur de ser ut och hur de verkar, för det mesta har motsatt effekt, dvs. det skapar en nyfikenhet att vilja testa drogerna. Frågan är om denna devis fortfarande gäller? På flaschback.se finns information om de flesta drogerna, till och med beskrivning hur de ska användas och hur du beställer. Vi borde nog se till att ungdomarna får en sannare bild av droger och dess konsekvenser, än den de får via sociala medier. Det är ännu viktigare att de har tillräckligt med kunskap och argument för att kunna säga nej tack när frågor dyker upp.

Den utseendefixering som finns i dagens samhälle gör också att ganska många ungdomar lockas att söka genvägar för att uppnå dessa ideal. Det är egentligen inte konstigt eftersom vi matas med tusentals bilder varje dag på både kvinnor och män med extrema utseenden. Till och med leksaker föreställande kvinnor och män ser väldigt annorlunda ut idag. För ungdomar som lockas att börja träna för att om möjligt uppnå dessa ideal, börjar det ofta med kosttillskott med tvivelaktigt innehåll och slutar i värsta fall med anabola steroider. Från att ha enbart varit ett problem inom idrotten är detta idag blivit ett stort samhällsproblem.

Undersökning bland Torsbys årskurs 9 visar att det är 11 procent av pojkarna och 3 procent av flickorna som äter kosttillskott för muskeltillväxt eller prestationshöjande effekt och 2 procent pojkar och flickor som äter kosttillskott för att minska i vikt. Det är dock i gymnasieåldern och uppåt som det blir vanligare med kosttillskott och även anabola steroider. Vi misstänker också att användandet av steroider är större än vad undersökningar visar, med tanke på de enorma beslag som tull och polis gör varje år.

Årets insatser i våra sex målområden

1. Tillgång till narkotika, dopingmedel, alkohol och tobak skall minska.

- Krögarpersonal har under 2017 utbildats i ansvarsfull alkoholservering. Alkoholhandläggaren ansvarar för aktiviteten som förutsätter stöd från Länsstyrelsen
- Tillsynsarbetet med kontroll av tobak, läkemedel och folköl har genomförts under ordinarie verksamhet. Alkoholhandläggaren har ansvarat för detta. Ansvaret för kontroll av skolgårdar avseende tobak ligger på Miljö och Hälsa
- Vi har en överenskommelse med handlarna i kommunen att 16 års gräns gäller för köp av energidrycker Alkoholhandläggaren och ANDT samordnaren hjälps åt att "underhålla" överenskommelsen. Vi har under året vid några tillfällen fått påringningar från föräldrar som säger att minderåriga fått köpa energidrycker. Det finns idag ingen lag som förbjuder försäljning till minderåriga, det kan därför heller inte bli några påföljder för de handlare som väljer att strunta i överenskommelsen. Vi kan bara hänvisa till överenskommelsen.
- Langning av tobak, alkohol och andra droger har motverkats genom regional och lokal "Tänk om kampanj". Regionalt och lokalt har insatserna inom detta område fortgått under 2017. (Se separat skrivning "Tänk om")

2. Barn ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, doping eller tobak

- Familjecentralen har sin verksamhet i centrala Torsby ("skyskrapan"). Dock är planerna att verksamheten ska flyttas till Landstingets lokaler i sjukhuset.
- Polisen jobbar i enlighet med den så kallade Kronobergmodellen som kort innebär att man i ett tidigt läge plockar alkoholen från ungdomar och kontaktar föräldrar/vårdnadshavare till de ungdomar som finns i sällskapet oavsett om de bär på alkohol eller inte.
- Reflexen är samarbete mellan kommunen och Svenska kyrkan som vänder sig till barn vars föräldrar har någon form av missbruk. Verksamheten har breddats och vänder sig också till de barn som har någon i familjen som mår psykiskt dåligt eller har det jobbigt i samband med separation/skiljsmessa. Under årets sista månader fanns en grupp startklar och arbetet väntar man ska starta under början av 2018. Vill du veta mer om Reflexen går det bra att kontakta ansvariga:

Elisabeth Hed behandlingsassistent 073- 276 11 23 elisabeth.hed@torsby.se,
Inger Hjalmarsson, diakon Fryksände pastorat Svenska kyrkan 070- 375 41 87,
inger.hjalmarsson@svenskakyrkan.se

3. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika och dopningsmedel eller debuterar tidigt med alkohol eller tobak ska successivt minska
- "Tänk om" insatser (se separat skrivning nedan)
 - Tobaksarbete (se separat skrivning nedan)
 - Elevassistent – tjänsten på Frykenskolan har förutom Tobaksfri duo jobbat med världgrundsarbete och elevdemokrati. Ungdomar har engagerats i det drogförebyggande arbetet via "Unga förebyggare". Styrelsen där består av elever som själva sätter mål och är aktivitetsskapande på skolan. De har bland annat uppmärksammat Tobaksfria veckan och jobbar för att normen på skolan ska vara drogfri. Tyvärr så kommer förmodligen tjänsten som elevassistent att försvinna på grund av besparingskrav i förvaltningen. Vi kommer då att tappa viktiga bitar av det förebyggande och främjande arbete som de senaste åren byggts upp.
 - Prodis arbete (se nedan)
 - Under året deltog delar av Lokala Förebyggande Rådet på föräldramöten i högstadiet och gymnasiet för presentation av gruppen och för att besvara eventuella frågor. Vi undersökte också intresset för att bjuda in till en informationskväll som skulle handla om drogsituationen i Torsby och om vilka droger som är mest aktuella och vad man som förälder kan tänka på. 23 november bjöd vi in till informationskväll där ett 30-tal intresserade föräldrar hade samlats. Lathund vid misstanke om narkotika delades ut och all denna information ligger också på kommunens hemsida så att flera har möjlighet att ta del av informationen.
 - Främjande ungdomsverksamhet: "Vargnatta", niornas skolavslutning, fritidsgårdens Lisebergsresa, sommarläger, speciella sommarlovsaktiviteter. (separata utvärderingar finns att tillgå)
 - "Kronobergsmodellen" innebär att polisen tidigt under festkvällen beslagtar alkohol från ungdomar och föräldrar/vårdnadshavare samt socialen kontaktas när ungdomarna är under 18 år. Under 2016 var det 16 brott mot alkohollagen, 8 i Höljes och 8 i centrala Torsby. Av dessa var 11 st. under 18 år.
4. Antalet personer som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska
- Läkarna ska ställa frågor om ANDT bruk till patienterna och samma sak ska socialsekreterarna göra till sina klienter. Hälso- och sjukvårdens arbete med att förebygga ohälsa har utvecklats under de senaste åren genom att till exempel läkarna ställer fler frågor kring droganvändande och fler och fler påverkas positivt.

5 Personer med missbruk eller beroende ska ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet.

- Kommunen har numera en anställd drogterapeut på heltid.
- "Slussen" Verksamhet i samarbete socialen och arbetsmarknadsavdelningen som startade under 2015 har fungerat bra också under 2016. Verksamheten vänder sig till de som står långt utanför ordinarie arbetsmarknad och som har pågående problem.
- Matlagningsgrupp i samarbete socialtjänsten och Svenska kyrkan startades också under 2015. Vänder sig till de som tidigare haft ett långvarigt missbruk. Syftet är att isoleringen ska brytas till förmån för social samvaro och kunskap om god kosthållning. Verksamheten har pågått som planerat under 2016
- Beroendemottagningen vänder sig till personer och deras anhöriga som upplever sig ha problem med alkohol, droger m.m. Till beroendemottagningen kan man vända sig anonymt för att få råd.

6. Antalet döda och skadade på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska

- "SMADIT" Under året har sex personer (5 män och en kvinna)anmält intresse för behandling i samband med att de fastnat i polisens nykterhetskontroller. Telefonkontakt har tagits med alla och utredning har öppnats på fem st. Två av dessa har sen påbörjat behandling. Förra året var det fyra intresserade men då ledde ingen av dessa till fortsatt behandling.

Antalet rattfylleri som anmälts under 2017 är 32 st. och antalet övriga droger är 6 st. Totalt är det 43 st. som kört bil och varit påverkade och som ertappats. Vi förutsätter att samtliga har erbjudits vård inom 48 timmar.

Lokala Förebyggande Rådets styrdokument tillika kommunens övergripande Alkohol och drogpolicy har reviderats under året och formuleringen på insatsområden är identiska med de nya nationella målen.

Uppföljning av medborgarlöfte i Torsby

Mars 2017 tecknade LPO Torsby och Torsby kommun ett medborgarlöfte. Det är i stort samma som föregående års medborgarlöfte (2016). Det ”nya” medborgarlöftet sträcker sig dock fram till mars 2019, dvs. det ligger nu på en tvåårsperiod, men kommer årligen att följas upp.

I medborgarlöftet anges vilka aktiviteter som ska göras, gemensamt eller enskilt, men i samverkan.

Aktiviteter som polisen medverkat i gällande trafiksituationen har varit följande:

Nykterhetskontroller och hastighetskontroller har regelbundet gjorts under året, både centralt och i ytterområdena i kommunen. En riktad insats v.48-49 mot trafik och synlighet har förlagts till de norra delarna av kommunen.

Rattfylleri under påverkan av alkohol, där har 32 st. personer ertappats och när det gäller rattfylleri under påverkan av narkotika, så har 16 personer ertappats. I samband med detta så har de misstänkta informerats om ”SMADIT” dvs. Samverkan Mot Alkohol och Droger I Trafiken.

Nationella trafikveckor har det varit vecka 11, 23 och 50 och det har då varit inriktning mot alkohol & droger. Vecka 16, 34 och 37 har det varit mot hastighet. Den 18/5 var det trafiknykterhetens dag.

Tillsägelser och diskussioner har regelbundet skett med trafikanter gällande olämpliga beteenden i trafiken.

En träff med PRO gällande trafikmiljön har gjorts tillsammans med tekniska avdelningen.

För övrigt så har samverkansmöte och diskussioner skett gällande trafikmiljön. Det har bl.a. varit diskussion kring Kollsberg och grusvägen nere vid fridhemssågen samt Lv 62 i Sysseleback. Några åtgärder som polisen gjort är att vi haft hastighetskontroller efter Lv 62 i Sysseleback.

Aktiviteter gällande narkotika och ungdomar har varit följande:

Flera samverkansmöten har skett med skolan och socialen. Vid några tillfällen under våren var även ”Värmlands unga” med på möte.

Polisen har medverkat på möten med elevhälsan på Stjerneskolan och där diskuterat kring detta med droger och andra brott som är vanliga bland ungdomar.

En insats mot ungdomar och narkotika gjordes under våren med anledning av en ökad oro. Några ungdomar påträffades och några orosamtal med ungdomar hölls då tillsammans med socialen.

Träff med 5 st. nyanlända tillsammans med ANDT-samordnare. Information och diskussion kring droger och hur polisen jobbar.

Några ungdomar (7st under 18 år) har under året ertappats med alkohol och Kronobergsmodellen (man tar alkoholen från ungdomen och kontaktar vårdnadshavare och socialen) har vi då gått efter.

Information om vad det Lokala Förebyggande Rådet (LFR) står för och vilka frågor som behandlas har getts till föräldrar på ett föräldraråd på Kvistbergetsskola. Information om hur viktigt föräldraansvaret är mm. togs då även upp.

Deltagit på en föräldrträff med mammor till missbrukande ungdomar tillsammans med socialen.

Vid två tillfällen (en på våren, vid skolavslutningen och en på hösten, vid mårten) har LFR delat ut information i Torsby centrum. Informationen har riktat sig mot alkohol och ungdomar (Tänk om).

Några ur LFR (polis, skolan, soc.) har deltagit vid föräldramöten på Frykenskolan, Stjerneskolans och Kvistberget i samband med uppstarten av läsåret och då informerat hur vi samverkar. Informerat vikten av att alla tar sitt ansvar gällande ungdomar och droger.

Martenshelgen var relativt lugn och samverkan skedde då med socialen och skolan. Några ungdomar ertappades med alkohol.

Informationsträff gällande droger anordnades i Torsby 23/11 i Torsby. Ca 30 personer kom till träffen och det var mycket uppskattat.

För övrigt så har LPO Torsby tillsammans med Torsby kommun samt de andra tre kommunerna, Sunne, Hagfors och Munkfors, deltagit i en undersökning (CRM= Community Readiness Model). En undersökning för att se hur "redo" kommunerna och polisen är när det gäller samverkan i det brottsförebyggande arbetet. En undersökning som initierades av Brottsförebyggande rådet (Brå) och genomfördes under hösten. Resultatet av denna undersökning har visat på att det saknas en uppbyggd struktur för det brottsförebyggande arbetet i vårt område. Detta har lett till att samtliga fyra kommuner och polisen nu kommer träffas framöver och försöka finna en hållbar struktur. Ett första möte med samtliga kommuner och polis hölls i slutet av november 2017 och ett nytt är planerat i februari 2018.

Som avslutning kan nämnas att vi i samband med nationaldagsfirandet 6/6 hade en patrull i varje kommun som helt och hållet ägnade sig åt just synlighet och trygghetsskapande för medborgaren. Detta var något som uppskattades av många.

Caroline Eriksson
Kommunpolis
Tel: 010- 567 01 06, 070-609 18 83

”Tänk om” insatser 2017

Nationellt har CAN tagit över varumärket ”Tänk om”. Där finns nu allt material. Handfasta tips till tonårsföräldrar hittar man på www.tonarsparloren.se
Insatserna i sociala medier ha skett från nationell- och länsnivå

Exempel på lokala insatser i Torsby kommun:

- Traditionell drogfri skolavslutning för årskurs 9 på Sahlströmsgården för Frykensskolan och på Nedergården för Kvistbergsskolan
- Brev och informationsfolder skickades till föräldrar inför skolavslutning.
- Information i butiker med budskapet Tipsa polisen om langning, ring 114 14
- LFR (Lokala Förebyggande Rådet) fanns utanför systembolaget och delade ut informationsmaterial om langning. Slutsatsen om detta arbete är att vi tyvärr i de flesta fall inte når rätt målgrupp. Beslutades att vi inför nästa år ”lappar” informationsmaterialet på bilarna i centrum.
- Socialjour och informationspridning på rallycrosstävlingen i Höljes
- Ständiga inslag och uppmaningar i Torsby Nu (fyra utgåvor per år)
- Annonser och uppmaningar till föräldrar och unga vuxna i Torsbybladet
- Information om Lokala Förebyggande Rådets ANDT- och brottsförebyggande verksamhet, tips till tonårsföräldrar mm. finns på kommunens hemsida.

På Face Book- gruppen, Tänk om Värmland samlades de aktiviteter som polis och kommun gjorde och där lämnades också tips på aktiviteter.

Regionala arbetsgruppen för ”Tänk om” har bestått av:

Annika Merchant, Kils kommun, Annika Sundelin, Landstinget, Jenny Westerlund, Systembolaget, Malin Larsson, Värmlands Idrottsförbund, Mimmi Adolfsson, Eda kommun, Jörgen Johansson, Torsby kommun, Magnus Wallgren, Karlstad kommun, Per Ström, Polisen, Tony Gustafsson, medieföretaget Act

Tobaksförebyggande arbete 2017

Genom att arbeta förebyggande mot tobak så förebygger man också användandet av både alkohol och narkotika

Nikotinet öppnar upp för andra beroenden.

Snusande och rökande ungdomar dricker oftare och mer alkohol än ungdomar som inte brukar tobak. 64 procent av de elever som röker regelbundet har testat cannabis. Bland elever som aldrig rökt vanlig tobak har endast 4 procent testat. Det visar en undersökning som Statens folkhälsoinstitut låtit genomföra bland elever på sex gymnasieskolor i Skåne.

Preventionsarbete mot tobak är något som ganska länge prioriterats i vår kommun. Ser man till vilken effekt detta arbete kan innebära bara rent ekonomiskt, så kan vi lätt konstatera att det bara av den anledningen lönar sig med god marginal.

I Sverige beräknas årligen 100 000 personer insjukna i rökrelaterad sjukdom som kräver sjukhusvård. Antalet personer som avlider av sin rökning uppskattas till 12 000 årligen.

Rökningen har beräknats kosta det svenska samhället 30 miljarder kronor varje år i sjukvård och produktionsbortfall. Årliga kostnaden för Torsby kommun räknat på 11 000 inv. skulle då bli 33 miljoner. Mer information återfinns i Rapport 2009:17 Tobak och avvänjning (sid 31-35), Statens folkhälsoinstitut. Rapporten kan nedladdas från folkhalsomyndigheten.se.

Tobaksfri duo

Tobaksfri duo är en effektiv, flexibel och framgångsrik metod för att förebygga tobaksbruk. Maria Nilson har vetenskapligt utvärderat metoden i sin avhandling "Promoting health in adolescents – preventing the use of tobacco".

Länk till avhandlingen finns på www.tobaksfri.se

Tobaksfri duo är en metod vi satsar på i Torsby. Av de 335 som 2017 skrivit kontrakt på Frykenskolan så har tillfälligt eller permanent 12 st. tagits bort för snus/cigarett och 5 st. för bruk av e-cigarett (på Mårten).

På Kvistbergsskolan är 47 kontrakt skrivna och där har 3 st. fallit bort på grund av snusande.

Vuxna som vistas på skolan är viktiga förebilder och måste ta ansvar för att policy och lagar följs.

Lite kort repetition om metoden "Tobaksfri duo"

När ungdomen börjar i årskurs sex kommer erbjudandet att tillsammans med en vuxen bilda en tobaksfri duo – där den vuxne stöttar eleven fram till skolavslutningen i årskurs nio.

Vuxenpartnern är ofta en förälder, men kan också vara ett syskon över 18 år, en släkting, granne, skolpersonal, fritidsgårdspersonal eller annan betydelsefull person. En vuxen kan skriva avtal med flera ungdomar. Varje vår, helst i samband med utvecklingssamtalet skrivs under en försäkran där tobaksfriheten intygas. Denna försäkran berättigar sen deltagande i utlottning av priser strax innan skolavslutningen. Förutom möjligheten att vinna fina priser så ställer också många företag upp och erbjuder rabatter till de ungdomar som deltar i Tobaksfri duo. På www.tobaksfri.se kan du se vilka förmåner som erbjuds både lokalt och i övriga Sverige. Vill du

veta mer kan du också kontakta Jasmina Henriksson 070-225 94 16 jasmina.henriksson@torsby.se som är kontaktperson för Tobaksfri duo.

Rökfria skolgårdar

Kommunen har ansvaret för tillsynen av skolgårdarna och har en utsedd tjänsteman för att sköta just tillsynen. Det är inte tillåtet att röka på skolan/skolgårdar eller där verksamhet för eleverna bedrivs. Detta gäller även kvällar och helger och vi vuxna som hyr lokalerna måste också respektera dessa lagar och regler.

Länsstyrelsen har fått förstärkta medel för att minska tobaksbruket. Hälften används för tillsyn av rökfria skolgårdar och hälften till projektet i Samverkan. Länsstyrelsen har gjort en kartläggning av hur det ser ut i länet gällande rökfria skolgårdar. Var sjätte skolgård var rökfri 2012, 2014 var 40 % rökfria och 2017 var 75 % rökfria. På drygt hälften av skolgårdarna fanns fimpssamlingar, ett problem är att det röks i anslutning till skolgårdarna. Verksamhetschefen (rektorn) är alltid ansvarig för att skolgården är rökfri. Det förekommer också att vuxna (personal) röker på skolgården. Det är viktigt att jobba med policys på skolorna. Skolorna kommer nu att erbjudas ett digitaliserat arbetssätt/webbverktyg med utbildning för att öka kunskapen om tobakslagen och förenkla arbetet.

Dopningsförebyggande arbete "Prodis" 2017

Torsby kommun vill genom denna satsning bland annat öka kunskapen om kosttillskott och dopning och dess konsekvenser och målet är att så få som möjligt ska börja använda kosttillskott med tvivelaktigt innehåll och anabola steroider

Prodis ingår som en prioriterad del av det brotts- och ANDT förebyggande arbetet i kommunen. Prodisgruppen har uppdraget att varje år ta fram konkreta handlingsplaner på vad som ska göras, när det ska göras och vem som har ansvaret

Skolan

Skolan har som mål att "bygga in" kunskap om dopning och kosttillskott i så många ämnen som möjligt. Under 2017 genomfördes detta främst inom Idrott och hälsa men flera ämnen är på gång. Förebyggande samtal via elevhälsan från högstadiet till gymnasiet ingår också i långsiktiga planer. Extern föreläsning till skolelever i årskurs nio genomfördes som planerat. Föreläsningen för högstadieleverna handlar mer om utseendefixering och kosttillskott. Föreläsningen för gymnasiets årskurs 1 handlar mera om anabola steroider och den ska förhoppningsvis genomföras under början av 2018.

Fritid

Tyvärn har arbetet med att "Vaccinera klubben mot dopning" avstannat. Inga nya föreningar har detta år blivit inbjudna. Det är idrottens studieförbund SISU som håller i denna utbildning tillsammans med Torsby Fritid och ANDT samordnaren. Huvudsyftet är att involvera föreningar i arbetet mot doping och kosttillskott med tvivelaktigt innehåll. Föreningslivet ska medverka i arbetet och sprida kunskap om de konsekvenser bruk av dopningspreparat kan innebära. Det som tränare eller föreningsledare förmedlar, betyder ofta mer för en tonåring, än det en vårdnadshavare eller lärare säger.

Polis

Polisen deltar i samarbetet. När det gäller gym som inte är anslutna till RF (Riksidrottsförbundet) är det polisen som verkställer eventuella dopingtester.

Socialen

Ska vara behjälplig vid omhändertagande och behandling samt provtagning. Socialsekreterarna ska också "Ställa frågan" vid samtal med klienter/kunder. Under året har en orosanmälan kommit in men det resulterade inte i någon provtagning.

Arbetsgruppen Prodis har 2017 bestått av

Anneli Jakobsson elevhälsan och Anders Knoph idrottslärare bägge från Stjerneskolan, Maria Andersson socialtjänsten, Tobias Strömberg polisen, Peter Lindgren, SISU/Värmlands Idrottsförbund och Jörgen Johansson ANDT-samordnare/Fritid samt Johnny Andersson Idrott och hälsa från Frykenskolan.

Våldsbejakande extremism

Lokala Förebyggande Rådet har under året tagit fram en lokal handlingsplan för Våldsbejakande extremism.